

Telegraful Român

ORGANUL OFICIAL AL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMANE DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU
ȘI AL EPISCOPIILOR CLUJ ȘI ORADEA

Abonamentul

pentru parohii cl. I Lei 40; cl. II Lei 30; cl. III Lei 25. Particulari Lei 25. Autorități și străinătate Lei 50. De sprijin Lei 75. Pentru America 10 Dolari.

Articolele și corespondența

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 60 Bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai Nr. 35.

Deschiderea cursurilor la Institutul Teologic Universitar-Sibiu

Duminecă, 17 octombrie a. c., după sf. Liturghie din Catedrală — în cadrul căreia a predicat pâr. prof. M. Seșan — a avut loc în Aula Institutului Teologic festivitatea deschiderii anului școlar 1954—1955 și a cursurilor de îndrumare ciclul II, seria 3. În numele rectoratului a vorbit pâr. prof. Gr. T. Marcu. P. C. Sa arată care sunt „exigențele permanente ale misiunii preoțești”; „aprindearea” harului preoției, săvârșirea sf. slujbe, propovăduirea dreptei credințe, iubirea de Dumnezeu și de aproapele, educația de sine însuși și însușirea celor mai eficace metode de păstorie a turmei dreptcredincioase la nivelul necesităților ei duhovnicești actuale. Pentru împlinirea acestor exigențe e nevoie de „știință și evlavie”, care sunt cei doi ochi duhovnicești ai preotului. Pentru desăvârșirea pregătirii clerului, I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae a organizat Cursurile pastorale, iar astăzi, din inițiativa Sf. Sinod în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian, se organizează Cursurile de îndrumare, care au „intrat în conștiința preoțimii noastre ca ceva de sine înțeles, ca o necesitate arzătoare”. Rostul și folosul acestor Cursuri este evident. „Cursurile de îndrumare misionară și socială au fost pentru mulți dintre frații voastre unicul prilej de a vă revedea colegi și prieteni pe care nu i-ați mai întâlnit din copilărie, sau cel puțin de pe băncile școlilor de teologie. Alții aici v-ați cunoscut pentru întâia oară. Ați depănat amintiri comune, v-ați împărtășit experiențe pastorale..., a-ți scos învățăminte prețioase din aceste colocvii neprogramate..., v-ați apropiat sufletește unii de alții, v-ați iubit, v-ați prețuit, v-ați înfrățit cum nici n-ați fi bănuit măcar înainte de aceea. Unii v-ați revăzut foștii profesori și îndrumători din vremea pregătirii voastre pentru preoție. Toți ați putut să vă dați seama — direct, fără intermediari — de nivelul superior la care grija neadormită a înaltului nostru Ierarh a ridicat această școală de teologie, transformându-o metodic și sigur într-un vast și bine utilizat șantier duhovnicesc de făurire a unui tip de preot în care totul trebuie să predice apropierea de Dumnezeu și slujirea desinteresată a deaproapelui. Cît e vorba de noi — rector, profesori și ceilalți slujitori ai acestei instituții de învățatură și educație ortodoxă — știți înșivă cum v-am primit alături de noi și cu cită trageră de inimă am sprijinit dreptele voastre silințe și năzuințe. „Citează în acest sens frumosele cuvinte ale sf. ap. Pavel din I. Tes. 2, 1—13”. Mai presus de toate zăbava voastră aici v-a prilejuit bucuria de a vă afla în preajma I. P. S. nostru Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae și a aparatului de conducere bisericească dela centrul mitropolitan. Înaltul nostru Ierarh precum înșivă știți se roagă împreună cu noi, co-

boară în mijlocul nostru, ascultă păsurile noastre și nu pregetă nici un prilej să ne împărtășească povețele sale luminate, ...luminile profunde ale științei de carte, fie întâmplător, fie în casa Domnului, fie în sala de cursuri.

În centrul programului de lucru se află latura practică a misiunii preoțești, prelegerile și seminariile fiind legate de necesitățile pastorale de astăzi. „În ansamblul lui programul de muncă va ținti la îmbunătățirea substanțială a metodelor de pastorație. Simultan cu aceste preocupări ne vom strădui, ca și pînă acum, să înlesnim studenților și participanților la cursuri dobîndirea unei drepte și temeinice orientări în problemele sociale ale vremii și ale patriei noastre scumpe, Republica Populară Română... Biserica noastră, afirmîndu-și permanent trainica ei legătură cu poporul, a dat și dă și acum dovezi grăitoare că se identifică organic cu năzuințele obștești spre pace și propășire și sprijinește loial și efectiv opera constructivă pe care o săvârșește Guvernul de democrație populară al R. P. R. Preoțimea noastră a căpătat în covârșitoarea ei majoritate, o îndeminare plină de făgăduinți, cu efecte din cele mai îmbucurătoare, în lucrarea ei de colaborare cu organele locale ale puterii de stat, în toate acțiunile de folos obștesc, dovedind că ea nu are drum comun cu cei ce se împotrivesc, dinlăuntru sau dinafara țării, actualei așezări de stat a patriei noastre. La rîndul lor, credincioșii noștri, povățuiți cu răbdare, cu dragoste, cu tact și cu înțelepciune de către păstorii lor sufletești, pășesc cu încredere și cu elan crescînd pe căile viitorului de pace și de bunăstare, ale cărui temelii de nesdruncinat le pune astăzi munca încordată a întregului nostru popor muncitor și priceperea nedesmințită a vrednicilor și destoinicilor lui ocîrmuitori. Vom adînci și mai mult această măreață preocupare patriotică.. Participînd cu toată dragostea de inimă... la lucrarea de întărire a ...patriei noastre, noi suntem încredințați că din punct de vedere religios săvîrșim un lucru de sine înțeles, îndeplinim o elementară îndatorire creștinească. În mărturisirea acestei convingeri, noi, profesorii Institutului de grad universitar din Sibiu, urmînd pilda I. P. S. Patriarh Justinian și PP SS membri ai Sf. Sinod, sintem hotărîți să punem nu numai plenitudinea capacităților noastre dascălești, ci și țaria exemplului personal și a solidarității noastre de corp organizat. „Pe dealtă parte Cursurile de îndrumare” s-au dovedit a avea și „harisma” potolirii înfierbîntărilor pricinuite de „certurile de cuvinte” (I. Tim. 6, 4) și deci a consolidării unificării bisericești. Citează din scrisorile cursiștilor dela Cluj, în care preoții reveniți arată atmosfera de frățietate evanghelică dela cursuri, atît între profesori și cursiști,

cît și între preoți. De aceea „dați-ne voie să considerăm încheiat capitolul unificării sulfetești a celor două categorii de preoți de odinioară”: nu mai sunt „noi” și „voi”, ci frați în casa părintească.

Ca încheiere mulțumește: IPS Patriarh Justinian, care a împlinit 30 ani de activitate în slujba Bisericii; IPS nostru Mitropolit Nicolae și IPS Mitropolit Vasile al Banatului și PP SS Episcopi Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului și Valerian al Oradei; Onoratului Minister al Cultelor și titularului său, d. acad. prof. Petre Constantinescu-Iași. „În deplina conștiință a sarcinilor și răspunderilor ce ni le-am asumat pe acest tărîm, asigurăm On. Minister al Cultelor și totodată înalta ocîrmuire de stat a patriei noastre, Republica Populară Română, că nu în deșert ne străduim aici. Zi de zi constatăm sprijinul activ al preoțimii noastre pe linia luptei active pentru pace și a participării ei loiale la acțiunile patriotice de folos obștesc. Hotărîrea de a merge mai departe pe aceste căi sănătoase cu pași din ce în ce mai fermi noi o cultivăm în fiecare preot cursist și în fiecare student teolog, cu pasiunea luminată cu care grădinarul iscusit își îngrijește răsadnițele și altoiții săi. Atențiunea și prețuirea cu care înalta ocîrmuire de stat întîmpină și răsplătește — prin On. Minister al Cultelor — silințele noastre devotate ne mîngîie și ne încurajează. Pe lîngă ajutorul material statornic și substanțial, pe care ni-l dă în scopul întretinerii Institutului și a studenților, înalta ocîrmuire de stat prin Prezidiul Marei Adunări Naționale a R. P. R. — din prilejul aniversării a zece ani dela eliberarea patriei noastre (23 August 1944—23 August 1954) de către eroicele armate sovietice — a distins instituția noastră acordînd rectorului ei, PC Pr. Prof. Sofron Vlad, una din cele mai înalte decorații de stat a Republicii Populare Române. Acest gest este pentru noi toți, dela îngrijitori pînă la profesori, un stimulent în munca noastră”. Închee cu cu înțele: „Pace lumii, între oameni bunăvoire și lui Dumnezeu mărirea!”

În numele preoților cursiști vorbește pr. Moise Ionașcu (Caibor-Făgăraș). C. Sa declară că noile cunoștințe dobîndite la cursuri le vor folosi la soluționarea problemelor pastorale actuale. Preoții nu pot rămîne pasivi în fața colosalei munci de construcție pașnică, ce se desfășoară în patria noastră sub ochii noștri, ci dimpotrivă trebuie să ne arătăm elemente utile și constructive în sinul obștei noastre”. Dînd expresie atașamentului preoțimii revenite față de IPS nostru Mitropolit Nicolae, preoțime care în Biserica ortodoxă ortodoxă se simte „în casa părinților noștri”, declară că urmează cu toată încrederea îndrumările părintești ale conducătorului Bisericii ardelenice, și închee cu angajamentul că preoții dela cursuri își vor însuși to-

Vizita I. P. S. Mitropolit Nicolae de Krutița și Kolonna

Vineri, 3 septembrie a. c., a sosit la București I. P. S. Mitropolit Nicolae al Krutiței și Kolonnei, însoțit de P. S. Flavian al Orlovului și docentul Vl. Palitin, profesor de drept canonic la Academia teologică din Moscova. I. P. S. a fost întâmpinat la aerodrom de I. P. S. Mitropolit Sebastian, care l-a salutat în numele Sf. Sinod și al Bisericii ortodoxe române. A răspuns I. P. S. Mitropolit Nicolae, exprimându-și bucuria că este oaspetele Bisericii noastre.

Simbătă, 4 septembrie a. c., orele 10 a. m., a avut loc în sala festivă a Institutului Teologic din București o ședință festivă a Sinodului permanent al Bisericii Ortodoxe Române, în cadrul căreia a fost conferit titlul de doctor în teologie I. P. S. Mitropolit Nicolae.

La solemnitate au luat parte: I. P. S. Patriarh Justinian, acad. P. Constantinescu-Iași, ministrul Cultelor, I. P. S. Mitropolit Nicolae, Sebastian, mitropolitul Moldovei, Firmilian, mitropolitul Olteniei, Vasile, Mitropolitul Banatului, P. S. Teoctist vicar patriarhal, rector al Institutului teologic din București, P. S. Antim Tirgovișteanu, vicar patriarhal, P. C. rector Sofron Vlad, consilieri patriarhali și ai arhiepiscopiei Bucureștilor, preoți și credincioși, etc.

Au participat, deasemenea, P. S. Flavian de Orlov și Vladimir Palitin docent al Academiei teologice din Moscova, membrii ai delegației bisericii ortodoxe ruse.

Au fost, de asemenea, de față reprezentanți ai altor culte din R. P. R.

La solemnitate au participat reprezentanți ai ambasadei Uniunii Sovietice la București.

Luând cuvântul I. P. S. Patriarh Justinian a vorbit despre înalta personalitate a mitropolitului Nicolae al Krutiței și Kolonnei unul din cei mai de seamă conducători ai bisericii ortodoxe ruse, și despre legăturile străvechi dintre Biserica ort. Română și Biserica ort. Rusă. I. P. S. Sa arată că Biserica noastră a găsit întotdeauna sprijinul necesar la sora ei mai mare și insistă asupra personalității marelui ierarh și teolog, mitropolitul Petru Movilă, care este o mândrie și a Bisericii ort. Ruse și a Bisericii ort. Române.

I. P. S. Patriarh Justinian a înmănat mitropolitului Nicolae diploma și insigne de arhieru doctor în teologie.

A luat apoi cuvântul mitropolitul Nicolae care a mulțumit pentru înalta distincție ce i s-a acordat. Vorbitorul a prezentat apoi o comunicare despre viața și activitatea mitropolitului Petru Movilă al Kievului, cum și despre străvechile legături frățești dintre biserica ortodoxă rusă și biserica ortodoxă română.

Comunicarea a fost ascultată cu deosebit interes.

Arată apoi că reluarea legăturilor dintre cele două biserici s-a făcut sub Patriarhul Nicodem și ele s-au adâncit sub I. P. S. Patriarh

tal cunoștințele și orientările ce li se dau, le vor aplica în propria lor viață și le vor replanta în sufletul credincioșilor, sprâjnind astfel năzuințele lor spre o viață mai bună, propășirea Bisericii și întărirea patriei noastre, Republica Populară Română.

IPS nostru Mitropolit Nicolae se oprește asupra ideii că preoția este apostolat. Pornind de la această concepție de bază, studenții teologi vor ști cum să se pregătească spre a corespunde acestei misiuni, iar preoții vor ști cum să-și desfășoare activitatea bisericească și socială. Invocă binecuvântarea Domnului peste munca depusă la cursurile de îndrumare și în anul școlar 1954—1955.

Programul a cuprins și câteva bucăți religioase, executate de corul studenților teologi sub conducerea pr. prof. Gh. Șoima. R.

Justinian. Legăturile dintre Bisericele noastre au fost trainice și se dovedesc și în prezent a fi puternice. Ele se vor intensifica în viitor. Asigură Biserica noastră de toată prețuirea și dragostea Bisericii ortodoxe Ruse, în frunte cu I. P. S. Patriarh Alexei.

Vorbește după aceea despre problema păcii, problema centrală a vremii noastre și evidențiază contribuția cultelor și în special a Bisericii Ortodoxe la cauza păcii.

Mulțumește Sf. Sinod, în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian și celor două Institute Teologice, pentru distincția ce i au dat, afirmând că va rămâne cu cele mai frumoase amintiri despre țara și poporul român.

Ședința festivă a sinodului permanent al Bisericii ortodoxe române a luat apoi sfârșit.

* * *

Schisma din 1054

La 16 iulie s-au împlinit 900 de ani de la schisma urzită de cardinalul Humbert și care din vina politicii Vaticanului și a intereselor feudale nu a mai fost înlăturată.

Originile ciocnirii dintre Răsăritul și apusul creștin sunt mai vechi și anume din clipa în care răsăritul s-a pus cu toată hotărârea să respecte și să apere Ortodoxia, stabilită de sinoadele ecumenice și de Părinții bisericești, precum și din clipa de cind papalitatea a început să urmărească un primat universal, la îndemna unor falsuri, ca Donațiunea lui Constantin și Decretalele lui Pseudoisidor. Prima ciocnire de principii a avut loc în sec. IX., între patriarhul Fotie, care se răzima pe izvoarele Ortodoxiei și papa Nicolae I, care urmărea primatul.

Dar această diversitate confesională, însoțită și de alte inovații latine, a fost dublată și de dușmănia imperiului roman-german față de imperiul bizantin. În aceste împrejurări se constată la unii scriitori latini invocarea de motive pe baza cărora ei justificau opoziția lor față de răsăriteni. Acestea erau: concepția romană, împărțită de Rodulf Glaber (—1056), că răsăritenii învață o „xenodoxie”, — mărire streină (Migne PL 142, 671), că prin ivirea erezilor în răsărit credința grecilor nu s-ar fi menținut dreaptă și că deci aceștia pot fi ignorați de apuseni, așa precum o susținea Herman Contractus (PL 143, 148); apoi se credea, ca necesară înlocuirea cuvântului ortodox prin cel catolic precum o practica Burchard din Worms (PL 140, 729). Rodulf Glaber mai imputa împăratului bizantin, că pe nedrept deține posesiuni în Italia de sud. Aceste motive păreau destul de puternice, pentru ca papa Leon IX să constate, că „episcopii apuseni” adică cei latini, „s-au separat de comuniunea celor răsăriteni” (PL 143, 749).

De partea lor, scriitorii greci subliniau îndeosebi îndepărtarea latinilor de la principiile ortodoxe, așa precum o sesizase înaintea patriarhul Fotie în enciclica sa din 867. În deosebi Leon al Ohridei și Niceta Pectoratul impută în „Libel contra latinilor” introducerea azimelor, a lui Filioque, a primatului și altele, care corup învățătura ortodoxă a Bisericii (PG 120, 1011 s). Pentru aceste motive constată Niceta Hartofilaxul din Nicea, că după ce biserica romană s-a îndepărtat de răsărit, pe vremea patriarhului Fotie (PG 120, 713 ss), pe vremea patriarhului Mihail Cerularie „s-a separat biserica constantinopolitană de cea latină și papa a fost șters din diptice” (col. 719 s).

Agentul istoric al schismei din 1054 a fost cardinalul Humbert. Acesta, o fire violentă și

Simbătă după amiază, I. S. S. mitropolit Nicolae al Krutiței și Kolonnei, membru în Consiliul Mondial al Păcii, a făcut o vizită la Comitetul Permanent pentru Apărarea Păcii din R.P.R. Oaspetele a fost salutat de acad. prof. P. Constantinescu-Iași, vicepreședinte al Comitetului Permanent pentru Apărarea Păcii din R.P.R., de I. P. S. Patriarh Justinian, de I. P. S. mitropolit Sebastian al Moldovei, de acad. dr. N. Gh. Lupu, acad. dr. D. Danielopolu, P. C. Al. Ionescu și alți membri ai Comitetului Permanent pentru Apărarea Păcii din R.P.R. De asemenea au fost de față șefii cultelor religioase din țara noastră înfățișarea a decurs într-o atmosferă de cordialitate.

În zilele următoare I. P. S. Sa a vizitat diferite așezăminte bisericești și mănăstiri. Vizita aceasta, prin care Biserica noastră a cinstit vrednicile I. P. S. Mitropolit Nicolae, conducător de seamă, teolog, predicator al Bisericii ort. Ruse și luptător pentru pace cu renume mondial, e o nouă contribuție la stringerea legăturilor dintre cele două Biserici surori și la intensificarea luptei pentru pace a Bisericii ortodoxe.

superficială, s-a repezit cu limbaj vulgar contra grecilor și cind îi combate pe Leon al Ohridei și pe Niceta (PL 143, 931 s și 973 s), el recurge chiar la mistificări, spre a impune punctul de vedere papal. Astfel, deși recunoștea că învățătura Bisericii a fost stabilită la cele 7 sinoade ecumenice (PL 143, 1004), el totuși îi acuză pe greci de „a fi șters” din simbol filioque; apoi susține primatul, care ar fi fost instituit de Mintuitorul Hristos prin cuvintele „Tu ești Petru” dela Matei 16, 18 și afirma, că numai învățătura latină este cea corectă, pentru că o susține papa, care nu poate fi judecat decât de Dumnezeu. În același sens scria și papa Leon IX către patriarhul Mihail, afirmând că el este căpetenia bisericii ortodoxe și că răsăritenii s-au îndepărtat de Roma prin 90 de variate greșeli.

La aceasta răspunse patriarhul Mihail Cerularie prin „Panoplia contra latinilor”, în care justifică poziția răsăritenilor, arătând că ei au rămas ortodocși întru Hristos și că țin la cărțile și învățătura ortodoxă tradițională, dela care însă s-au abătut latinii (vezi la Michel A., Humbert und Kerullarios, vol. 2, 1930 p. 41 ss).

Atunci Humbert caută să-l cîștige pe patriarhul Petru al Antiohiei, prin câteva epistole plăsmuite în cuprins (Michel A., Die römischen Angriffe auf Michael Kerullarios, Byzantinische Zeitschrift 44, 1951 p. 49 s). Apoi compune „Sentințe juridice”, prin cari definește primatul papal (Michel, Die Sentenzen des Kardinals Humbert, 1943). Văzînd însă opoziția grecilor, el îi apostrofează cu ocări vulgare și apoi îi amenință că dacă nu se supun papii „vor fi legați de coada dracului” (Hefele-Leclercq. Histoire des conciles, IV, p. 727 ss). Indignat personal, și ca să se răzbune, el compune bula papală de excomunicare, pe care o depune la 16 iulie pe altarul sf. Sofii. Humbert mai era încă și foarte grăbit să o termine cu grecii, pentru că aflase, că la 16 aprilie, papa Leon IX murise, și Humbert era candidat la papă (PL 143, 558), fapte necunoscute de greci.

Că era nedemnă purtarea lui Humbert la Constantinopole, de aceasta își dă seama și cronicarul Lambert din Herzfeld (—1073), care vorbește numai despre acțiunea cardinalului Frederic din Lotaringia la Constantinopole, față de care s-ar fi supus grecii și trece cu totul cu vederea peste Humbert. El crede că pacea s-a restabilit și nu cunoaște altceva (PL 146, 1059 s). El ignorează faptul, că patriarhul Mihail a convocat la 24 iulie un sinod local, la care se lua act de cuprinsul bulei și se întorcea excomunicarea asupra provocatorului, care era considerat papa.

Cine e autorul ei real cauta să o lămurească cercetările istoricilor, pentru că la Roma nu se află nici o copie a acestei bule, în cancelaria papală. Dar s-a constatat acum deplin, că autorul bulei era Humbert însuși. Fiind astfel schisma împlinită, răsăriteni nu au avut motive să caute înlăturarea ei, cit timp papii se mențineau pe punctul lor de vedere și voiau să reducă chiar pentarhia patriarhală din 451 la monarhie papală.

Problema centrală a primatului, legată de textul dela Matei 16, 18 nu poate fi acceptată de ortodocși, pentru că și în apus au fost numeroși teologi cari interpretau locul scripturistic la fel ca și grecii. Astfel zicea Haymo din Halberstadt (—853), că „piatra” era Hristos (PL 116, 375). Teologul Petru Lombardul (—1164) recunoaște, că biserica a fost zidită pe piatra credinței, și nu pe Petru „ecclesia super petram, non Petrum fundata”, căci ideea Mântuitorului era să zidească biserica pe Sine și nu pe altcineva (PL 191, 1538). Arhiepiscopul Balduin din Canterbury (—1188) explică la fel acest loc, afirmând că piatra era Hristos însuși (PL 204, 712 s). La fel comentează și Petru din Pictaviu, chiar în calitatea sa de cancelar al academiei din Paris (PL 211, 1215). Același este și punctul de vedere al papii Inocențiu III (—1216), fiind exprimat în mod limpede (PL 214, 325). Chiar și episcopul Sicard din Cremona, care vine la Constantinopole cu cruciații, în 1204, stătea pe principiul, că „Hristos Iesus, acesta este acea piatră pe care se zidește biserica „Christus Jesus, hic est illa petra super quam fundatur ecclesia” (PL 214, 17).

Deci cum puteau fi forțați grecii ortodocși să primească o învățătură care chiar în apus nu avea circulație generală? Așa era și cu celelalte inovații latine. De pildă Anselm din Lucca, care urmează ca papa Alexandru II, în 1061, refuză canonul 23 dela sinodul IV ecumenic în sprijinul primatului papal, pe care se baza Humbert, ci se refera la canonul 6 dela Nicea, care însă nu indică niciun primat universal (PL 149, 490).

Pentru aceste motive, mitropolitul Ioan dela Kiev califică, în 1077 gestul schismei drept o „nebunie latină”.

Regretabilă în această problemă a trecutului rămâne însă mereu împrejurarea, că pentru orgoliul citorva persoane ambițioase dela vatican, s-a provocat vrajba între creștini. Contra acestui neajuns din trecut se răspunde acum în mod pozitiv prin conferințele interconfesionale ale clerului creștin, organizate cu mult spor în țările de democrație populară.

Prof. M. Șesan

În 15 august 1954, la praznicul Sf. Mării a avut loc hramul Mănăstirii Bixad. P. S. Sa episcopul Valerian înconjurat de un sobor de preoți a oficiat sf. Liturghie, talmăcind la sfârșit cuvintul despre marele praznic. În cadrele vecerniei au vorbit I. P. C. Dr. C. Pop vicar eparhial și protosin. Mătășaru A., starețul mănăstirii. Sf. icoană a Maicii Domnului dela vechea Biserică a fost coborâtă la Biserica renovată din parohie.

În parohia ort., Stoiceni, Raionul Lăpuș Regiunea Baia Mare, a avut loc Duminecă 4 iulie a. c., sfințirea unei cruci cu răstignirea pe ea, ridicată din osirdia pâr. I. Bolchiș și prin contribuția benevolă a credincioșilor din parohie.

Cu aceea ocazie familia credincioasă Petrehuș Ioan din filia Dumbrava a donat sf. Biserici un rind de vestminte preoțești, iar familiile credincioșilor Petrehuș Aurel, Băbuș Ioan și Pașca Gheorghe, un liturghier și un aghiazmatar. Bunul Dumnezeu să primească jertfelnicia credincioșilor săi.

„Fericiți sunt făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema”.

Pentru pace

Imense sunt forțele pe care le pune știința și tehnica la dispoziția societății de azi. Rămâne ca aceste forțe să fie puse în slujba omului, și nu în slujba distrugerii lui și a muncii lui de veacuri. A pune aceste forțe în slujba omului însemnează a duce o politică de pace și a lupta pentru apărarea păcii; a le pune în slujba distrugerii înseamnă a duce o politică de război și a provoca pe toate căile tulburări în relațiile internaționale. Sunt cele două linii care se desenează clar astăzi, linia partizanilor păcii și linia aștătorilor la război. Partizanii păcii luptă pentru ca toate problemele litigioase dintre state și popoare să fie toate rezolvate pe calea păcii; aștătorii la război vor ca din fiecare litigiu să facă prilej de încordare internațională și de declanșare a unui nou război mondial. Partizanii păcii luptă pentru ca să se stingă toate focarele ce pot genera război; aștătorii, la război caută să aprindă noi focare, care să ducă la declanșarea războiului. Partizanii păcii luptă pentru ca toate popoarele să-și poată lua soarta în propriile lor mâini, să ajungă la o viață independentă, alegându-și forma de guvernământ în mod liber; aștătorii la război vor să mențină regimul colonial, prin care se neagă dreptul la libertate, suveranitate și independență al tuturor popoare. Partizanii păcii socotesc că popoarele pot trăi în pace, pot colabora în domeniul economic, cultural, religios, etc., indiferent de regimul social-economic pe care-l au; aștătorii la război vor să impună tuturor stilul lor de viață, visând la dominația asupra lumii întregi. Partizanii păcii luptă pentru ca toate forțele popoarelor să fie îndreptate spre opera constructivă a muncii productive, care să ducă la ridicarea nivelului material și cultural al popoarelor; aștătorii la război îndrumă toate forțele spre munca nereproductivă a pregătirii pentru un nou război, care duce la coborîrea nivelului material și cultural al popoarelor, la mizerie și întunec. Partizanii păcii luptă pentru folosirea energiei atomice și termo-nucleare numai în scopuri pașnice, cerînd interzicerea armelor atomice și de nimicire în masă, și salutînd ca pe un mare succes inaugurarea în U. R. S. S. a primei termocentrale electrice pe bază de energie atomică; aștătorii la război vor să intimideze popoarele cu amenințarea folosirii armei atomice și cu hidrogen, punînd în fața lor perspectiva nimicirii totale. Partizanii păcii luptă pentru aplicarea Chartei O.N.U. în relațiile internaționale și pentru pacte de securitate colectivă în Europa și Asia; aștătorii la război vor să împartă lumea în tabere adverse, să înghebe blocuri militare, care să pregătească un nou război.

Punerea față în față a acestor obiective e suficientă spre a ne da seama că partizanii păcii reprezintă adevăratul ideal al omenirii și voința tuturor popoarelor: o viață mai bună prin muncă și pace. Astfel se explică marile succese dobîndite în lupta pentru pace, Popoarele însăși își impun voința și voința lor este pace și prietenie, bunăstare și colaborare. Lupta aceasta nu a încetat, căci aștătorii la război nu s-au domolit. Dar lupta unită a popoarelor pentru pace, pășind pe calea succeselor dobîndite pînă acum, va reuși să impună

Pentru activitatea patriotică

Vineri, 3 septembrie a. c., a avut loc la Prezidiul Marii Adunări Naționale a R.P.R. ceremonia decorării reprezentanților Bisericii noastre și ai altor culte pentru activitatea lor în domeniul social și în lupta pentru apărarea păcii.

Au fost de față la această solemnitate: Dr. P. Groza, Președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale din R.P.R., Acad. prof. P. Constantinescu-Iași ministrul Cultelor, Maruzi, locțiitor de secretar al Prezidiului R.P.R. ș. a.

Au fost decorați: I. P. S. Mitropolit Vasile al Banatului, I. P. S. Mitropolit Firmilian al Olteniei, P. S. Teofil al Romanului, P. C. vicari: T. B. Loșcu dela Sibiu, S. Truța dela Cluj și C. Pop dela Oradea — din partea Bisericii noastre; iar din partea celorlalte culte: episcopul reformat Vassarhely unitarian A. Chiș, ev. luteran Argai, ev. luteran C. A. Müller, vicarii Bisericii rom. cat. Jovanelli și Adorjan, șef rabinul Rosen ș. a.

După decorare, d. Dr. P. Groza, președintele Marii Adunări Naționale din R.P.R. arată că prin aceasta Prezidiul și Guvernul recunosc munca pe teren social și în lupta pentru pace a cultelor și că cinstirea ce s-a acordat căpeteniilor lor se răsfrînge asupra tuturor slujitorilor și credincioșilor acestor culte.

Din partea Bisericii noastre a răspuns I. P. S. Mitropolit Vasile al Banatului, care spune că Biserica ortodoxă a fost și este alături de popor, cu ale cărui năzuințe s-a identificat. Ea și-a îndrumat clerul și credincioșii să sprijine acțiunile de folos obștesc ale organelor de stat și să contribuie la lupta pentru apărarea păcii. Ea se angajează de a continua și intensifica această colaborare.

În numele celorlalte culte a vorbit Episcopul reformat Vassarhely (Cluj), care relevă aceeași colaborare a slujitorilor și credincioșilor la operele de folos obștesc și lupta pentru pace, recunoscînd totodată relațiile deosebit de cordiale dintre Biserica ort. Română și Biserica reformată, care au dus la adîncirea legăturilor nu numai dintre conducătorii, ci și dintre slujitorii și credincioșii lor. Își iau angajamentul de a adînci linia aceasta de colaborare cu organele de stat și de relații frățești cu celelalte culte.

A vorbit deasemenea episcopul Tihon dela cultul lipovenesc de rit vechiu.

Clerul și credincioșii Bisericii noastre primesc cu bucurie această cinstire a ostinelilor lor în domeniul social și în lupta pentru pace. Ei văd în decorarea conducătorilor Bisericii noastre — recunoașterea meritelor patriotice ale acestora și a activității sociale a Bisericii.

Cinstirea vicarilor din Ardeal este recunoașterea meritelor lor în marea operă a reîntregirii bisericesti și în lucrarea de colaborare la operele de folos obștesc și lupta pentru pace. Aceasta e un îndemn, nu numai pentru cei decorați, ci pentru întreg clerul și toți credincioșii, de a continua cu sporit elan munca și lupta, alături de poporul muncitor, pentru o viață mai bună, pentru pace. T. R.

pacea. Clerul și credincioșii Bisericii noastre, care au luptat alături de popor și s-au bucurat de marile succese ale luptei pentru pace, vor continua să lupte alături de popoarele lumii pentru pacea a toată lumea, pentru propășirea popoului și întărirea Patriei. Ei văd în lupta pentru pace nu numai un comandament al vremilor noastre, o poruncă a popoarelor, o datorie patriotică, ci și un ideal creștin, o poruncă a Mântuitorului, care ne-a chemat ca să fim apostoli ai iubirii și ai păcii, ai buneînțelegeri între popoare și ai muncii creatoare. Conștiința aceasta le dă avînt în muncă și entuziasm în luptă. Alături de poporul muncitor, ei muncesc pentru viața cea nouă, luptă pentru biruința păcii în lume.

† Ioan Marcu

Joi, 7 octombrie 1954, s-a stins din viață în casa lui din Sibiu, Ioan Marcu, fostul conducător al Bibliotecii Arhiepiscopale și unul din cei mai în vârstă ostenitori ai întreprinderilor noastre. El a slujit timp de mai bine de 50 ani Arhiepiscopia noastră cu credință, cu abnegație, dragoste și devotament, cinstind și sfințind locul și postul ce i s-a încredințat. Și-a început activitatea la Tipografie, ca s-o continue la Bibliotecă și la Administrația „Telegrafului Român”, unde a lucrat până anul trecut când a ieșit la pensie. Celce a cunoscut pe acest om — om în înțelesul cel mai înalt al cuvântului — poate reda cu claritate portretul lui: plin de dragoste frățească, cinstit și corect, harnic și priceput, bun și credincios, cuvîntos și demn, modest și serviabil.

Ca o dovadă a aprecierii de care s-a bucurat e suficient să amintim impresionantul număr de prieteni, cunoscuți și rude, care au ținut să participe la slujba înmormîntării. A fost prohodit de soborul prot. Gh. Mafor, M. Neagu și Șt. Moraru, și al păr. Criștiu, I. Albu, A. Scurtu și I. Roman. P.C. Prot. M. Neagu a adus binecuvîntarea I.P.S. nostru Mitropolit Nicolae și a evidențiat meritele deosebite ale celui adormit în Domnul; iar păr. paroh I. Albu a expus viața și vrednicile acestui fiu al Sibiului și muncitor conștiincios al Bibliotecii noastre.

Aceste l-am cunoscut și am muncit împreună cu el ani de-a rândul, se cade a depune pe țărîna rece a mormîntului ce l-a cuprins, o lacrimă caldă a prețuirii și recunoștinței nepieritoare.

Odihnească în pace!

Traian Chirilă

† Prof. onorar Virgil Hațegan

După lungi și grele suferințe în seara zilei de 18 iulie a. c. Prot. On. Virgil Hațegan din Săușa, Raionul Alba, a adormit în Domnul. Născut în 24 martie 1879 din părinții preotul Nicolae și preoteasa Similie, a urmat școala elementară și primele clase liceale la Alba Iulia, a trecut examenul de maturitate cu calificativul foarte bine la Blaj, pentruca după terminarea academiei teologice din Blaj, și căsătorirea lui cu Cornelia Sava din Cetea, să fie hirotonit, și numit capelan la Roșia Montană cu filia Cărpentș, în 1902. Aici păstorește timp de doi ani și este mutat la Bazna (Tirnavă Mare), unde stă aproape 6 ani, dezvoltînd o frumoasă activitate. Murînd tatăl său, se mută în Seușa, unde în timp de doi ani (1910—1912) edifică o frumoasă biserică, unica în mărime pe acele vremuri în valea Mureșului. Drept răsplată autoritatea bisericească îi dă titlul de paroh, pentruca în 1926, în urma activității sale să fie distins cu brîu roșu în rangul de protopop onorar. Timp de 36 de ani a fost notar tractual al protopopiatului Sebeș și a substituit în trei rânduri pe protopopul Sebeșului. A fost om blind, bun gospodar și mare cărtărar. Lasă bisericii o frumoasă bibliotecă cu un număr de trei sute volume, dulapul cu masa de scris și 14 icoane.

Înmormîntarea a avut loc în ziua de 20 iulie a. c. Din sobor au făcut parte P. C. Protopopi V. Negrea și R. Popa, Pr. V. Gherman, I. Merișescu, S. Ciufudean, I. Mihălțeanu, I. Cioara și A. Henegariu. Au vorbit P. C. Prot. Negrea, Pr. succesor I. Cioara și credinciosul Oprean D.

Dumnezeu să-l odihnească cu cei drepti.

Pr. I. Cioara

În parohia Ruja (prot. Agnita), s-au făcut reparații integrale la Biserica și casa parohială. Asemenea reparații s-au mai făcut la bisericile din Chirpăr, Merghindeal, Agnita ș. a. A fost împrejmuită Biserica cu gard nou la Dealul Frumos, iar la Agnita și Seliștat s-a făcut un gard nou în jurul cimitirului.

INFORMAȚII

Duminecă 19 Septembrie a. c. a avut loc la Sibiu Sinodul Mitropolitan sub președinția I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae. Sinodul a rezolvat chestiuni curente.

Sărbătorirea I. P. S. Mitropolit Sebastian. Miercuri 22 Septembrie a. c. a avut loc la Iași sărbătorirea I. P. S. Sebastian Mitropolitul Moldovei, din prilejul împlinirii a 70 de ani de viață. Au fost de față I. P. S. Patriarh Justinian, membrii Sf. Sinod, reprezentanți ai clerului și credincioși. În cadrul unei festivități care a avut loc la palatul mitropolitan din Iași, acad. Prof. P. Constantinescu-Iași, ministrul cultelor, a dat citire scrisorii de felicitare adresată sărbătoritului de Dr. Petru Groza, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale. D. Ministru al cultelor a felicitat apoi pe I. P. S. Mitropolit Sebastian. Președintele comitetului executiv al Sfatului popular regional Iași, Emil Mazilu, a dat citire decretului Prezidiului Marii Adunări Naționale prin care se conferă I. P. S. Mitropolit Sebastian al Moldovei Ordinul „Steaua Republicii Populare Române” clasa I-a.

Tuturor le-a răspuns sărbătoritul, care a mulțumit călduros pentru înalta distincție acordată și s-a angajat să lupte și în viitor pentru prosperitatea patriei, pentru cauza păcii.

Intrucît I. P. S. Mitropolit Nicolae n-a putut lua parte la această sărbătorire, s-a trimis din partea Mitropoliei noastre o telegramă de felicitare. Clerul și credincioșii din arhiepiscopia Sibiului, care cunosc bogata activitate a sărbătoritului, își unesc urarea la urarea clerului și credincioșilor din Mitropolia Moldovei, dorînd I. P. S. Mitropolit Sebastian încă mulți ani de rodnică arhipăstorie.

Conferința interconfesională din Raionul Satu-Mare.

În 5 august., a. c., s-a ținut în Satu Mare Conferința interconfesională a tuturor cultelor din raion. Conferința a fost deschisă într-un cadru sărbătoresc în sala festivă a Sfatului Popular orașenesc, fiind prezenți: episcopul Ardaș A., (reformat Oradea), delegatul P. S. episcop Valerian al Oradiei, delegați ai autorităților locale, peste 150 membri ai cultelor, preoți și deservenți, epitropi și cîntăreți, ortodocși și reformați etc. Ședința a fost deschisă de P. C. prot. Sava Cornel, Satu Mare, care a subliniat importanța mișcării mondiale de luptă pentru pace, dela a cărei înființare se împlinesc 5 ani și a relevat succesele obținute de ea pentru salvarea păcii în lumea întreagă și în special rezultatele îmbucurătoare ale conferinței dela Geneva. Datoria deservenților și a credincioșilor tuturor cultelor este: a) de a populariza aceste istorice succese, menite să înlăture un nou măcel mondial, să asigure pacea, fericirea și progresul lumii întregi; b) de a sprijini acțiunile locale și a colabora cu autoritățile în vederea împlinirii la timp a lucrurilor de folos obșteșc.

Tema conferinței: „Conferința dela Geneva”, a fost dezbătută în mod strălucit de episcopul Ardaș A., în limba maghiară iar în limba romină a fost citită teza P. S. Valerian, în care s-au expus pe larg și documentat problemele dezbătute și rezultatele obținute la această conferință. La discuții au luat cuvîntul: Pr. Munteanu I., Bălan Cornel, Pop Mihai, reformați: Lorintz E., Pap Ed., etc., pro. Dr. Fabian Gh., consilier Buthi I., reprezentanții cultelor baptist, mozaic, adventist, pentecostal, delegați ai Sfatului popular orașenesc și raional etc. S-a expediat o telegramă Comitetului Permanent de luptă pentru pace din R.P.R., în care s-a exprimat atașamentul deservenților și credincioșilor cultelor față de hotărîrile dela Geneva și angajamentul lor de a întehi lupta pentru pace și bunăstare.

În continuare conferința de orientare a preoților ortodocși din raion a dezbătut subiectul: „10 ani dela liberarea patriei”, „Înfăptuirii

de interes obșteșc și bisericesc”, tema fiind citită de Pr. Moldovan Virgil, din Medieșul Aurit și fiind urmată de discuții fructuoase din partea celor prezenți. Au fost evidențiați pentru munca de folos obșteșc preoții: Rusu Petru, Moldovan V., Hotia C., Mihnea S., Diu Marin, Pop M., și Andron M.

După lucrările de zugrăvire și pictură executate în 1953 la Biserica revenită din Satu Mare, în vara aceasta au început lucrările de pictură interioară și la catedrala veche ort. din Satu Mare. Lucrarea este executată de frații pictori Profeta din Bucuș și se va termina în Octombrie a. c. E realizată în tehnica tempera, stil bizantin, avînd ornamentații tradiționale bisericești după indicațiile și planul iconografic aprobat de comisia de pictură bisericească. Se execută totodată și lucrări de mobilier interior, iconostas, astfel că, această monumentală catedrală împodobită și în interior, va constitui după măsura catedralei din Timișoara o afirmare a picturii și artei bizantine în nord-vestul ardealului, revenit la sinul Bisericii ortodoxe.

Incheerea cursurilor de îndrumare. Luni 27 septembrie, orele 16, a avut loc festivitatea încheerii cursurilor de îndrumare seria a 2 a. ciclul II dela Sibiu. Părintele Anca Eugeniu (Bucerdea Grînoasă), vorbind în numele cursistilor, a arătat că aceste cursuri le-au dat noi puteri de muncă în ogorul Domnului. „Vremea nu stă în loc și cere oameni noi, care să lucreze cu avînt pentru progresul de care atîrnă năzuințele lumii”. „Parcă am fi fost toți frați, întrunindu-ne la cursuri și la mesele comune. O destindere spirituală, o lumină curată a transformat ființa noastră”. „Ne-am regăsit toți frați și frați ne despărțim azi. Plecăm în minte cu învățătură de tolos, în suflete cu dragoste mare, ca să ne continuăm menirea de apostolat. Cu rivnă și credință vom aprinde uleiul candelor din inimă, ca să ardă spre lauda lui Dumnezeu și spre binele poporului credincios. Mulțumește I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae pentru dragostea părintească cu care le-a purtat de grijă. Mulțumește deasemenea profesorilor.

P. C. Rector S. Vlad, după ce mulțumește cursistilor pentru felul cum s-au comportat, dezvoltă ideea bisericii ca trup a lui Hristos, compus din mai multe mădulare și accentuează că indiferent de funcția ce o împlinim fiecare împlinește o funcție trebuincioasă și importantă. „Să mergeți de aici cu conștiința că formăm o unitate și că bunul mers al bisericii depinde de funcționarea normală a fiecărui dintre noi. Biserica va prospera în măsură în care fiecare își va împlini cu conștiinciozitate rolul său”. Mulțumește I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae și onoratului Minister al Cultelor.

Texte:

Fericiți sunt făcătorii de pace că aceia îi lui Dumnezeu se vor chema.

Cine-și lucrează ogorul va avea belșug de piine, dar cine umblă după lucruri de nimic este fără de minte (Prov. 12, 11).

Dacă nu vrea cineva să lucreze, nici să nu mînce (II Tes. 3, 10).

Nu oricine îmi zice Mie; Doamne! Doamne!, va intra în împărăția cerurilor, ci celce face voia Tatălui Meu, carele este în ceruri (Mt 7,21).

Text. Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pămînt pace, între oameni bunăvoire. (Lc. 2, 14).

Anunț. Arhiepiscopia noastră a editat pe anul 1955 un calendar de perete și un Indrumător Bisericesc. Indrumătorul cuprinde un bogat material de învățătură bisericească și e scris de condee competente. Le recomandăm pe amîndouă preoților și credincioșilor noștri.